

We zeggen het maar even voor de zekerheid: printen is alleen toegestaan voor persoonlijk gebruik. Het is niet supersympathiek om dit artikel te verspreiden. Sterker nog: het is verboden. Gelukkig is het heel eenvoudig om anderen een Blendle-linkje te sturen. Delen kan dus altijd!

LITERATUUR

DE VERBLINDING VAN DE LIEFDE

/Literatuur

In *Peachez* van Ilja Leonard Pfeijffer zien we een zachtmoedige studeerkamergeleerde ten onder gaat aan een schijnbare internetvriendin. De schrijver toont in virtuoze zinnen hoe ieder mens van zijn liefde een verhaal maakt.

Door Thomas van den Bergh

Het was in de jaren rond het nieuwe millennium, de wereldeconomie boemde, er was vertrouwen en optimisme alom. Dat waren ook de jaren dat de kunstenaarsambities tegen de plinten klotsten. Schrijvers deden niet aan dunne boekjes, maar dachten in cycli. J.J. Voskuil had net zijn zevendelige *Het Bureau voltooid*, A.F.Th. van der Heijden publiceerde het nulde deel van zijn *Homo Duplex*-reeks, *die minstens acht* delen zou gaan tellen.

In die gulle jaren maakte een jonge Leidse classicus zijn romandebuut. Ilja Leonard Pfeijffer, in 1998 succesvol doorgebroken als dichter, publiceerde in 2002 zijn roman *Rupert*. Met kenmerkende branie en flair kondigde Pfeijffer aan dat het een eerste deel zou zijn in de Steppoli-tetralogie, een vierdelige reeks, waarvan een tegelijkertijd verschenen poëziebundel, *Dolores*, het derde deel vormde. Blakend van zelfvertrouwen, groot denkend, dat paste bij Pfeijffer en bij de tijdgeest.

Daarna bleef het lang stil rond Steppoli. Twee romans volgden, *Het grote baggerboek* (2004) en *Het ware leven* (2006), maar die vielen buiten zijn voorgenomen cyclus. Daarnaast bleef Pfeijffer poëzie publiceren, schreef hij essays, kritieken, columns en toneel, stelde bloemlezingen samen, en verhuisde naar Genua, vanwaar hij brieven schreef die vervolgens gebundeld werden. Ook publiceerde hij zijn grote Genuaanse roman *La Superba* (2013).

Zelden zal een masturbatiescène delicater en liefdevoller beschreven zijn dan in deze roman.

Van een recalcitrant, provocatief en een tikje zelfingenomen dichter, die naakt poseerde op het achterplat van zijn verzamelbundel, ontwikkelde Pfeijffer zich in het afgelopen decennium tot een bezadigde (en nog altijd een tikje zelfingenomen) literaire autoriteit. Hij leek zijn wilde haren kwijt. De man die ooit verklaarde alle Nederlandse dichters 'te haten, omdat ze zo slecht zijn', stelde vorig jaar de 'nieuwe Komrij' samen en deed dat opvallend ruimhartig, zonder scheldkanonnades of pedanterie, maar met oprechte waardering voor zijn collega-dichters.

En nu, vijftien jaar later, keert Pfeijffer opeens terug naar zijn Steppoli-tetralogie, met het verschijnen van het tweede deel, getiteld *Peachez*. De techniek die hij toepast is min of meer gelijkwaardig aan die van *Rupert*. In die roman neemt een jongeman het woord om de verdediging op zich te nemen in een rechtszaak. Hij wordt ervan beschuldigd een seksueel misdrijf te hebben gepleegd. In een vernuftig betoog bepleit hij zijn onschuld door aannemelijk te maken dat hij slechts de rol van toeschouwer had vervuld.

In *Peachez* is iets vergelijkbaars aan de hand. Hier is de hoofdpersoon een oudere hoogleraar latinistiek aan de Fredo-universiteit in een fictieve stad, dezelfde waar ook Rupert rondwandelde. Ook de (naamloze) prof wordt beschuldigd van een misdrijf en de roman vormt ook hier de neerslag van een bekentenis. Met dit verschil dat de hoofdpersoon van *Peachez* geen moeite doet zijn schuld te verhullen. Ja, hij had zich schuldig gemaakt aan drugssmokkel. Maar hij deed dit in onwetendheid, en uit liefde.

De verteller van dit hartverscheurende verhaal is een eenzame, naïeve intellectueel. Hij is 'getrouwd met de universiteit', een Tertullianus-kenner, en lijder aan extreme vlieg angst, waardoor hij zijn woonplaats zelden verlaat.

Pfeijffer weet bijzonder overtuigend het kleine wereldje van deze zestigjarige vrijgezel te schetsen. Tegelijkertijd is die wereld oneindig groot, want: “Ik verplaats mij in de geest, met de beste leidsmannen die de mensheid heeft voortgebracht.” De ‘ik’ strooit met citaten en ziet in de werkelijkheid om zich heen oneindig veel referenties aan de klassieke cultuur. Bijvoorbeeld wanneer hij op driekwart van de roman tóch besluit voor het eerst van zijn leven op het vliegtuig te stappen. Vervuld van angst en half verdoofd door de kalmerende middelen raakt hij de weg kwijt op het vliegveld. Of, zoals hij schrijft: “Had Theseus in het labyrint van Knossos deze overvloed van veelkleurige indicaties in de vorm van cijfers, letters en pijlen aangetroffen, hij had de Minotaurus nimmer gevonden.”

Op zekere dag ontvangt deze aan Nabokovs Pnin herinnerende hoogleraar een e-mail van een zekere ‘Sarah Peachez’, waarin deze afzender haar levensfilosofie uiteenzet. Die komt erop neer dat zij had besloten haar leven voortaan in te richten volgens het motto ‘carpe diem’. De hoofdpersoon kan zijn schoolmeester-inborst niet onderdrukken en antwoordt Sarah per omgaande dat het ‘carpe diem’ moet zijn – ‘pluk de dag’.

Het is het begin van een uitvoerige elektronische correspondentie tussen Sarah Peachez, die barmeisje in Las Vegas zegt te zijn, en de zachtmoedige studeerkamergeleerde. Daarbij contrasteert de plechtige, beschaafde toon van de laatste mooi met de ongemanierde directheid van de eerste. Zoals wanneer Peachez voor het eerst een uitdagende foto van zichzelf heeft gestuurd:

“Flikker op. Dat is natuurlijk weer zo’n citaat van jou. Zeg nou eens een keer wat je echt vindt.’ ‘Naakter dan dit kan ik niet staan, Sarah. Er is meer waarheid in oude dan in nieuwe woorden.’ ‘Je vindt mijn kont te dik, ik weet het heus wel.’ ‘Zelfs als Selene of Luna een tweelingzus had, zou zij blozend rood kleuren van schaamte als ze jou bescheen.’ ‘Ik heb van die babyhandjes. Met worstvingertjes. Tien van die domme bierbommetjes.’”

Het duurt niet lang of de ik-figuur is compleet in de ban van Sarah. Hij verwaarloost zijn wetenschappelijke werk en laat zijn colleges door assistenten geven, om zoveel mogelijk met Sarah te kunnen mailen.

Hij ziet zichzelf als doctor Higgins en Sarah als Eliza Doolittle, uit *My Fair Lady*, naar de mythe van Pygmalion. Hij wil zich over Sarah ontfermen, haar in huis nemen, haar ‘vormen’. Hij is, kortom, tot over zijn oren verliefd.

En zij? Sarah beweert ook verliefd te zijn. Ze wil bij hem intrekken en aan zijn universiteit studeren. Ja, ze wil een kind van hem. Natuurlijk stuurt Peachez ook

steeds pikantere foto's. Aanvankelijk is haar 'proffie' daardoor geschokt, maar dan raakt hij bedwelmd door haar schoonheid. Zelden zal een masturbatiescène delicates en liefdevoller beschreven zijn dan door Pfeijffer in deze roman.

Ze vormen een onwaarschijnlijk duo, deze twee, dat ziet de hoofdpersoon ook wel. Maar voor hem vormt de absurditeit van Sarahs liefde juist het bewijs ervan, volgens Tertullianus' befaamde spreuk: 'Credo quia absurdum est' – het is zo onwaarschijnlijk dat het wel waar moet zijn.

Niettemin voel je als lezer de ramp al van verre aankomen, en Pfeijffer buit deze dramatische ironie ten volle uit. Peachez lokt haar verliefde hoogleraar naar Curaçao, en later naar Buenos Aires. Met noodlottige gevolgen. Gezeten in de gevangenis zet de hoofdpersoon zijn verhaal op papier, het boek dat we in handen hebben. *Peachez* is een prachtige roman over de verblindings van de liefde. Gevat in virtuoze zinnen, waarin twee tegengestelde taalregisters vonkend langs elkaar schuren.

Maar dit boek is meer dan een stijloefening. Er ligt een gedachte aan ten grondslag die perfect aansluit bij Rupert, het eerste deel van deze cyclus. Want Ilja Leonard Pfeijffer betoogt dat iedere liefde in zekere zin geboren wordt uit creatie. Ieder mens maakt een verhaal van zijn liefde, en projecteert zijn eigen verlangens op zijn geliefde. Bij een internetliefde tussen twee mensen die elkaar nog nooit in levenden lijve ontmoet hebben, gebeurt dat bij uitstek.

En hoewel de premisse van een internetliefde voor menigeen misschien absurd lijkt, in de verantwoording lezen we dat dit verhaal gebaseerd is op een waargebeurde geschiedenis. De Engelse professor Paul Frampton liet zich inpakken door een drugs crimineel, die zich uitgaf voor fotomodel Denise Milani. Google maar. Dan snap je waarom./

Ilja Leonard Pfeijffer *Peachez* De Arbeiderspers €18,99

Dit stuk las je voor € 0,25 via Blendle. Viel het tegen? [Vraag je geld terug](#).